

Indukcijski program obuke

Nastavni plan radionice 2

Tema: Financijska matematika

PIGGOY
Bank

A Family Learning Model to
Promote Financial Literacy

INTRODUCTION

Projektni tim Piggy Bank izradio je niz od osam poludnevnih radionica za roditelje i skrbnike. Cilj radionica od 1 do 6 je razviti sposobnost financijske pismenosti roditelja i skrbnika. Svrha radionica broj 7 i 8 je podržati roditelje i skrbnike u njihovoj ulozi voditelja obiteljskog učenja.

Dobrodošli u radionicu broj 2!

Tema ove radionice je „Financijska matematika“. Nakon završetka ove radionice roditelji i staratelji će biti u mogućnosti:

- igrati aktivniju ulogu u obrazovanju djece o financijskoj pismenosti.
- dati objašnjenja na pitanja povezana sa temom radionice - „Financijska matematika“.
- koristiti nove suvremene internetske obrazovne alate, prvenstveno Escape room broj 3 i 4 projekta Piggy Bank.
- ispričati i pojasniti pozitivan i negativan scenarij vezan uz temu „Financijska matematika“.
- razgovarati s djecom, posebno tinejdžerima, i diskutirati o nekim od različitih tema u vezi s financijskom pismenošću.
- koristiti praktične savjete o tome kako razviti financijsku pismenost kod djece.

Pored toga, tijekom radionice roditelji i skrbnici međusobno će razmijeniti praktična iskustva na temu odgoja i financijske pismenosti djece. Jednostavno rečeno, radionica će ih učiniti boljim roditeljima i skrbnicima.

Ovaj rad licenciran je od strane [Creative Commons Attribution 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Ova je publikacija ostvarena uz financijsku potporu Europske komisije. Ona izražava isključivo stajalište njenih autora i Komisija se ne može smatrati odgovornom pri uporabi informacija koje se u njoj nalaze.

10 min

AKTIVNOST 1

Otvaranje radionice; Upoznavanje s ishodima učenja

Na početku radionice trener bi trebao pozdraviti sudionike i ukratko ih upoznati s rasporedom radionica i niže navedenim ishodima učenja.

Ishodi učenja

Nakon završetka ove radionice roditelji i staratelji će biti u mogućnosti:

- igrati aktivniju ulogu u obrazovanju djece o financijskoj pismenosti.
- dati objašnjenja na pitanja povezana sa temom radionice - „Financijska matematika”.
- koristiti nove suvremene internetske obrazovne alate, prvenstveno Escape room broj 3 i 4 projekta Piggy Bank.
- ispričati i pojasniti pozitivan i negativan scenarij vezan uz temu „Financijska matematika”.
- razgovarati s djecom, posebno tinejdžerima, i diskutirati o nekim od različitih tema u vezi s financijskom pismenošću.
- koristiti praktične savjete o tome kako razviti financijsku pismenost kod djece.

30 min

AKTIVNOST 2

Postoci i njihov značaj u financijskom svijetu - Pozitivan i negativan scenarij

U ovom dijelu radionice trener će predstaviti temu i sadržaj pozitivnog i negativnog scenarija. Sudionici će razgovarati o oba scenarija. Tijekom rasprave shvatit će što rade dobro, a što čine pogrešno u svojoj obitelji. Kroz ovu aktivnost učenja sudionici će međusobno razmijeniti i praktična iskustva vezana uz odgoj djece i tinejdžera.

Kao uvod u temu, trener može reći nekoliko riječi, primjerice:

Postoci su bitni u financijskom svijetu. Postotak je broj ili omjer koji predstavlja udio od 100. Često se označava simbolom "%" ili jednostavno kao "postotak" ili "posto". Kad kažemo postotak, zapravo kažemo "od 100". Postotak znači udio od sto. Primjerice, 5 posto znači 5 od jedne stotine (sto). U financijskom svijetu sve institucije (tvrtke, banke, vlade) koriste postotke u svojim svakodnevnim izračunima, transakcijama, plaćanjima itd. Štoviše, postotci su u mnogim slučajevima našeg života bitni, kao što je npr.:

- povećanje vaše plaće,
- kamatna stopa vašeg zajma,
- kamatna stopa na vaš štedni račun,
- postotak poreza koji plaćate iz bruto prihoda.

Negativan scenarij: Kad pitate ljude razumiju li postotke, većina će reći „Da, naravno“. I takvi odgovori ne čude. Napokon, svi uče postotke u školi i trebali bi ih dobro znati. Kad je riječ o praktičnim izračunima s postocima, istina će izaći na vidjelo, a ona često nije baš optimistična. Proizvod u trgovini košta 135 eura. Danas nude popust od 35%. Koliko ću platiti na blagajni za ovaj proizvod?

U jednom supermarketu studenti sociologije napravili su mali eksperiment. Kupcima su istovremeno nudili dva popusta. Kupci su mogli kupiti gel za tuširanje u dvije varijante: Možete kupiti 50 posto više gela za pranje za istu cijenu ili ostvariti 40 posto popusta na gel za tuširanje. Studenti su tražili od kupaca da odaberu povoljniju ponudu. I što su studenti saznali? Otkrili su da velika većina kupaca ne izračunava iznose, već ljudi uspoređuju postotne brojeve i veći broj pobjeđuje. Štoviše, mnogi ljudi nisu u stanju izračunati postotke. Nažalost, prodavači, trgovci i bankari to znaju.

Trener će zamoliti sudionike da pokušaju izračunati sljedeća dva zadatka. Na taj će način trener saznati koliko točno sudionici mogu izračunati postotke. Nakon toga trener će objasniti točne izračune tako da čak i sudionici koji nisu pravilno izračunali zadatke nauče točno ih izračunavati.

Zadatak 1.

Proizvod u trgovini košta 135kn. Danas nude popust od 35%. Koliko ću platiti na blagajni za ovaj proizvod?

Izračun:

Ukupni iznos je 135kn.

1 posto (1%) od ukupne cijene iznosi 135 podijeljeno sa 100, a to je iznos od 1.35kn.

35% popusta iznosi 35 pomnoženo sa 1.35, što iznosi 47.25kn.

Popust od 35% dakle iznosi 47.25kn.

Cijena sa popustom je dakle 135kn minus 47.25kn, što iznosi 87.75kn.

Dakle, na blagajni ću za proizvod sa uračunatim popustom platiti 87.75kn.

Alternativni izračun:

Ako popust iznosi 35 postotaka, to znači da će proizvod koštati 65% od originalne cijene (65/100). 135kn pomnoženo sa 0.65 jednako je 87.75kn .

Dakle, na blagajni ću za proizvod sa uračunatim popustom platiti 87.75kn.

Zadatak 2.

Supermarket nudi sredstvo za pranje u dvije varijante popusta. Možete dobiti 50% više sredstva za pranje za istu cijenu ili možete dobiti 40% smanjenja cijene sredstva za pranje kojeg kupujete. Koja varijanta nudi litru sredstva za bolju cijenu?

Standardno pakiranje sredstva za pranje je 5 litara, a njegova početna cijena je 6kn.

Prva varijanta ponude: 50% sredstva besplatno - 2.5 litara je besplatno. Dakle, u ovoj varijanti možete dobiti veće pakiranje od 7,5 litara za istu cijenu od 6kn.

Druga varijanta ponude: Standardno pakiranje (5 litara) sa popustom od 40% na cijenu od 6kn.

Izračun:

Varijanta 1: Kupiti ćete 7,5 litara sredstva po cijeni od 6kn. **Jedna litra košta 6** podijeljeno sa 7,5 što iznosi **0.80kn**.

Varijanta 2: Popust od 40 postotaka ($40/100=0.4$) na cijenu od 6kn znači da ćete platiti 0.6 pomnoženo sa 6kn, što iznosi 3.60kn. Kupiti ćete 5 litara sredstva za 3.60kn. **Cijena jedne litre je 3.60** podijeljeno sa 5 što iznosi **0.72kn**.

Varijanta 2 je isplativija. **Isplativije je odabrati sniženje cijene od 40%, nego dobiti 50% više proizvoda za istu cijenu.**

Tip!

Trener mora biti oprezan tijekom ove aktivnosti. Nijedan sudionik se ne želi osjećati nedovoljno inteligentnim. Trener bi trebao naglasiti da izračun postotka nije posve jednostavan. Važno je nastojanje sudionika da poboljšaju svoje znanje o izračunu postotka.

Pozitivan scenarij: U prošlosti, neki su ljudi prilikom kupovine ili odlaska u banku sa sobom morali nositi kalkulator. U današnje vrijeme, svi imaju kalkulator na svom mobilnom telefonu. Neki ljudi dobro razmisle o ponudama, popustima i financijskim proizvodima i sposobni su izračunati ispravnu opciju. Ako želite donijeti ispravne odluke, morate znati koristiti se financijskom matematikom i ne sramiti se tražiti pomoć. Na primjer, bankarski proizvodi i ugovori puni su neobičnih riječi i različitih uvjeta. Zamka se često krije u detaljima, ali financijska ju matematika uvijek otkriva.

Trener postavlja sudionicima sljedeća pitanja za raspravu:

- Mogu li vaša djeca izračunati postotke?
- Kako vam financijska matematika može uštedjeti novac?
- U kojoj mjeri banke ili prodavači koriste nedostatak financijske pismenosti ljudi u vašoj zemlji?

Na kraju ove obrazovne aktivnosti, trener može napraviti sažetak rasprave pomoću slijedećih pitanja:

- Što smo zajedno otkrili?
- Što se čini najvažnije?
- Što bismo trebali upamtiti iz ove aktivnosti učenja?

40 min

AKTIVNOST 3

Kako se koristiti Piggy Bank Escape Room-om br. 3 i povećati financijsku pismenost djece

Kao uvod u temu, trener može reći nekoliko riječi, primjerice:

Obrazovanje i komuniciranje s adolescentima zahtjevna je aktivnost. Većina roditelja to potvrđuje. Djeca i tinejdžeri danas još uvijek prekomjerno koriste svoje mobitele i nisu raspoloženi

za raspravu o roditeljskoj financijskoj pismenosti. Iz tih razloga je projekt Piggy Bank stvorio Escape Room izazove. Ukupno 12 soba za bijeg pomažu roditeljima da angažiraju svoju djecu i podučavaju ih vještinama financijske pismenosti. Izvrsno je što djeca neće morati odlagati svoje voljene pametne telefone jer se svi Piggy Bank Escape Room-ovi izvode na mobilnim telefonima, tabletima i prijenosnim računalima. Ovi Escape Room izazovi stvaraju priliku za dodatnu komunikaciju između roditelja i djeteta o raznim temama povezanim s financijama i financijskom pismenošću. Prvo, roditelji moraju isprobati Escape Room-ove u praksi i razumjeti njihovo funkcioniranje i sadržaj kako bi mogli koristiti ovaj moderni obrazovni alat u odgoju djece. Naše radionice izvrsna su prilika za to. Dakle, vaš će zadatak biti praktično pokušati pobjeći iz sobe broj 3 na pametnom telefonu, tabletu ili prijenosnom računalu.

Igranje uloga

Skupina sudionika bit će podijeljena u parove. Svaki će par raditi samostalno. Jedna osoba u paru igrat će ulogu djeteta (recimo u dobi od 15 godina), a drugi ulogu roditelja. Zajedno će pokušati riješiti sve zadatke sobe za bijeg broj 3. Tijekom ili nakon postupka testiranja Escape Room-a, mogu jedni drugima postavljati razna pitanja koja im padnu na pamet, pritom djetete postavlja pitanja roditelju a roditelj djetetu.

Ovdje se nalazi poveznica na Escape Room:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSf3plvN4WTan7oRj4dpJzJaTWxhda3thvXwecQ5Lc1-8aUajg/viewform?usp=sf_link

Nakon završetka igre uloga, svi će se sudionici okupiti u jednoj grupi, a trener će ih pitati o njihovim osjećajima, iskustvima i idejama vezanim uz upravo završenu aktivnost.

Na primjer, trener može koristiti sljedeća relevantna pitanja:

- Jeste li uspjeli riješiti Escape Room zadatak?
- Kako vam se svidjela aktivnost?
- O čemu ste razgovarali?
- Koja pitanja su postavljala djeca, a koja roditelji?
- Kako biste koristili ovaj obrazovni alat za odgoj svog tinejdžera?

Ne zaboravite zahvaliti sudionicima na sudjelovanju u aktivnosti i dijeljenju njihovih mišljenja po završetku svake aktivnosti. Prije prve stanke, recite sudionicima koje je osvježnje dostupno, gdje se nalaze sanitarije i kada započinje sljedeća aktivnost učenja.

PAUZA

10 min

30 min

AKTIVNOST 4

Financijska matematika u svakodnevnom životu - pozitivan i negativan scenarij

U ovom dijelu radionice trener će predstaviti temu i sadržaj pozitivnog i negativnog scenarija. Sudionici će razgovarati o oba scenarija. Tijekom rasprave shvatit će što rade dobro, a što čine pogrešno u svojoj obitelji. Kroz ovu aktivnost učenja sudionici će međusobno razmijeniti i praktična iskustva vezana uz odgoj djece i tinejdžera.

Kao uvod u temu, trener može reći nekoliko riječi, primjerice:

Svaki dan trošimo novac kupujući proizvode i usluge. Svakodnevno odlučujemo koje ćemo proizvode i usluge kupiti ili ne. Donošenje ispravne odluke o kupnji zahtijeva vrijeme i mogućnost usporedbe ponuda. Ponekad nam nedostaje vremena ili informacija, a ponekad nam nedostaje sposobnost izračunavanja. Naša djeca uče od nas kako donositi odluke o kupnji i na takav način im prenosimo svoje obrasce ponašanja.

Negativan scenarij: U nekim obiteljima roditelji u potpunosti vjeruju ustanovama i kompanijama kao što su banke i trgovački lanci. Obitelji kupuju njihove proizvode i usluge, ne uspoređujući ih s konkurentnim ponudama. Ti ljudi ne shvaćaju da tvrtke, trgovački lanci i banke teže prvenstveno profitu. Primjerice, ljudi ne uspoređuju tečajevе valuta kada mijenjaju novac za odmor u inozemstvu. Kad u mjenjačnici vide natpis "Bez provizije", misle da su odabrali pravu mjenjačnicu i ne obraćaju pažnju na tečaj. Ti ljudi podižu hipoteku ovisno o tome koja banka ima nižu kamatnu stopu na reklamnom panou, pritom se ne trudeći saznati koliko koštaju druge usluge povezane s hipotekom poput osiguranja i dodatnih naknada. Kao rezultat toga, novac ne troše optimalno. Oni rasipaju svoj novac.

Trener postavlja sudionicima sljedeća pitanja za raspravu:

- Zašto se ovaj negativni scenarij događa u nekim obiteljima?
- Kako ovaj scenarij može utjecati na budućnost djece, poput njihove buduće financijske situacije u odraslom životu?

Pozitivan scenarij: U nekim obiteljima roditelji znaju da ne mogu vjerovati svemu što im trgovci kažu. Shvaćaju da tvrtke, banke i trgovci koriste razne marketinške alate i trikove kako bi kupcima uzeli više novca. U nekim sektorima konkurencija na tržištu je jaka. Roditelji imaju mogućnost usporediti konkurentne ponude. Shvaćaju da vrijeme i trud utrošeni na donošenje ispravnih odluka o kupnji mogu uštedjeti puno novca. Takvim pristupom roditelji podučavaju svoju djecu kako uspoređivati ponude proizvoda i usluga, kako izračunati ukupnu cijenu, kako procijeniti je li ponuda povoljna ili nepovoljna. U takvim obiteljima svi članovi znaju osnove financijske matematike. Kao rezultat, novac troše optimalno i ne rasipaju ga.

Trener postavlja sudionicima sljedeća pitanja za raspravu:

- Koje prepreke sprečavaju funkcioniranje ovog pozitivnog scenarija u svim obiteljima?
- Kako ovaj scenarij može utjecati na budućnost djece, poput njihove buduće financijske situacije u odraslom životu?

Na kraju ove obrazovne aktivnosti, trener može sažeti raspravu koristeći sljedeća pitanja:

- Što smo zajedno otkrili?
- Što se čini najvažnije?
- Što bismo trebali upamtiti iz ove aktivnosti učenja?

50 min

AKTIVNOST 5

Kako se koristiti Piggy Bank Escape Room-om br. 4 i povećati financijsku pismenost djece

Igranje uloga

Skupina sudionika bit će podijeljena u parove. Svaki će par raditi samostalno. Jedna osoba u paru igrat će ulogu djeteta (recimo u dobi od 15 godina), a drugi ulogu roditelja. Zajedno će pokušati riješiti sve zadatke sobe za bijeg broj 4. Tijekom ili nakon postupka testiranja Escape Room-a, mogu jedni drugima postavljati razna pitanja koja im padnu na pamet, pritom djetetu postavljajući pitanja roditelju a roditelj djetetu.

Ovdje se nalazi poveznica na Escape Room:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdwau0Bite4UN7aoFoYxMH9Bu_BSxi6xKtZLVM_fZz51YoXBw/viewform?usp=sf_link

Nakon završetka igre uloga, svi će se sudionici okupiti u jednoj grupi, a trener će ih pitati o njihovim osjećajima, iskustvima i idejama vezanim uz aktivnost.

Trener u tu svrhu može koristiti sljedeća relevantna pitanja:

- Jeste li uspjeli riješiti zadatke iz Escape Room izazova?
- Kako vam se svidjela aktivnost?
- O čemu ste razgovarali?
- Koja pitanja su postavila djeca, a koja roditelji?
- Kako biste koristili ovaj obrazovni alat za odgoj svog djeteta?

10 min

PAUZA

AKTIVNOST 6

Korisni savjeti za roditelje o tome kako razviti dječju financijsku pismenost

20 min

Projektom Piggy Bank razvijen je i obrazovni alat za mlađu djecu. Ovaj obrazovni alat sastoji se od skupa od 12 stripova s različitim temama iz područja financijske pismenosti. U ovom dijelu radionice trener će sudionicima predstaviti jedan od ovih stripova koji obrađuje temu 'Valuta'.

Trener će podijeliti strip sudionicima na čitanje. Nakon što ga pročitaju, trener će započeti kratku raspravu koristeći neka od sljedećih pitanja:

- Kako vam se sviđaju stripovi u smislu sadržaja i grafike?
- Kakvo je vaše mišljenje o SAVJETIMA ZA RODITELJE navedenima na poledini stripa?
- Imate li vlastitih savjeta ili prijedloga koji su dobro poslužili u odgoju vaše djece/tinejdžera da bolje razumiju financijsku pismenost?

Savjet!

Naravno, trener može koristiti i druga pitanja koja će omogućiti razmjenu dobrih praksi između roditelja u odgoju djece i razvoju njihove financijske pismenosti.

AKTIVNOST 7

Sažetak radionice

10 min

Na kraju radionice, trener bi trebao sudionicima pružiti priliku da sumiraju stečena znanja i vještine te tražiti od sudionika povratne informacije i kratku ocjenu radionice koristeći, primjerice, neka od sljedećih pitanja:

- Koja vas je tema najviše zanimala tijekom radionice?
- Koja ste nova znanja i vještine naučili?
- Zašto je tema „Financijska matematika“ važna?
- Kako su vam se sviđjeli Escape Room izazovi?
- Postoji li nešto što biste željeli promijeniti ili poboljšati u svojoj obitelji na temelju ove radionice?
- Kako vam se sviđjela radionica?
- U kojoj ste od aktivnosti na radionici najviše uživali, a kojoj najmanje?
- Što biste željeli naučiti na sljedećoj radionici?

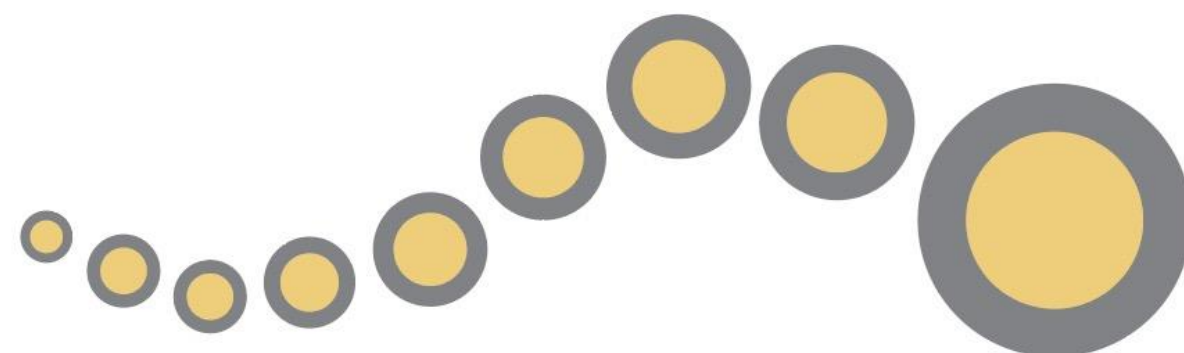
Savjet!

Na kraju radionice, ne zaboravite zahvaliti sudionicima na sudjelovanju i cijeniti sve pozitivno, kao što su aktivnost sudionika, njihova mišljenja, kreativnost, praktično iskustvo obiteljskog života, suradnja s drugim sudionicima, igranje uloga, itd.

PIGGOY Bank

A Family Learning Model to
Promote Financial Literacy

REINTEGRA

CALLIDUS
USTANOVA ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH

S V E B ■ **movetia** Autonomni inštitut
za razvoj in izboljšanje
kvalitete v zvezi
s strokovno izobrazbo
F S E A ■

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

2019-1-CZ01-KA204-061127